

Bevakningsrapport för prioriterade EU-policyområden:

november 2012

Detta är årets nionde rapport om Stockholmsregionens Europakontors (SEK) arbete med bevakning och påverkan av de prioriterade områdena för Stockholmsregionens Europaförening (SEF) 2012.

Innehållsförteckning

Inre marknad och konkurrens	2
EU-direktiv om offentlig upphandling.....	2
Miljö och klimat	2
7:e miljöhandlingsprogrammet	2
Översyn av direktivet om miljökonsekvensbedömning	4
Översyn av direktivet om omgivningsbuller	4
Samråd om finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader.....	5
Översyn av EU:s luftpolitik.....	5
Transport.....	7
Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility).....	7
Vitboken om transport och relaterade initiativ.....	8
TEN-T	8
Forskning och innovation.....	9
Ramprogrammet för forskning och innovation: "Horisont 2020"	9

Inre marknad och konkurrens

EU-direktiv om offentlig upphandling

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Den 28 november skulle Europaparlamentets ansvariga utskott IMCO (utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd) haft omröstning om utskottets betänkande om direktivförslaget om offentlig upphandling. Man valde dock att senarelägga omröstningen till den 18 december med motiveringen att texten är väldigt komplicerad och att det kommit in ca 2 000 ändringsförslag och att det därför är viktigt att lägga mer tid på en kvalitativ text som en majoritet av utskottet verkligen står bakom. Det betonades dock att detta inte ska påverka tidsplanen för det slutliga antagandet av direktivförslaget.

Europakontoret har under november månad återigen velat uppmärksamma involverade Europaparlamentariker på Stockholmsregionens synpunkter och har därför försett IMCO-utskottets medlemmar med dessa.

Hållpunkter:

- 20 dec 2011: Kommissionens lagstiftningsförslag om offentlig upphandling publiceras
- 2012: Tolv arbetsgruppsmöten i Rådet
- 10 okt 2012: Regionkommitténs yttrande antas
- 18 dec 2012: Omröstning i Europaparlamentets ansvariga utskott IMCO
- 13 apr 2013: Preliminärt datum för omröstning i Europaparlamentets plenum, första läsningen
- Slutet av 2012: Cypriotiska EU-ordförandeskapet hoppas nå en överenskommelse som medger beslut innan 2013 (detta blir dock troligtvis försenat).

Miljö och klimat

7:e miljöhandlingsprogrammet

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Den 29 november lade EU-kommissionen fram ett förslag på ett nytt handlingsprogram för miljöpolitiken med nio prioriterade mål för 2020¹. Programmet föreslås heta "Att leva gott inom planetens gränser". Förslaget eftersträvar att stärka Europas ekologiska motståndskraft och omvandla EU till en allomfattande och hållbar grön ekonomi. Programmet utgör en övergripande ram för miljöpolitiken fram till 2020, med nio prioriterade mål som EU och dess medlemsstater ska uppnå.

EU delar ansvaret för att nå programmets mål med medlemsstaterna. Till de konkreta insatser som ska göras hör utfasningen av miljöfarliga ämnen, en övergång från beskattning av arbete till beskattning av föroreningar, partnerskapsarrangemang mellan medlemsstater och kommissionen om genomförandet av EU:s miljölagstiftning, och utveckling av ett system för att spåra miljörelaterade utgifter i EU:s budget.

¹ <http://ec.europa.eu/environment/newprg/proposal.htm>

De tre övergripande prioriteringarna i miljöhandlingsprogrammet är:

1. Att skydda, bevara och stärka EU:s naturkapital
2. Att omvandla EU till en resurseffektiv, grön konkurrenskraftig och koldioxidsnål ekonomi
3. Att skydda EU:s invånare mot miljöbelastningar och risker för hälsa och välbefinnande

För att nå dessa prioriterade tematiska mål krävs ett stödjande regelverk som utgör en grund för effektiva åtgärder. Åtgärder kommer att vidtas för att förbättra de fyra huvudpelarna i detta regelverk. Dessa fyra huvudpelare är:

4. att förbättra det sätt på vilket EU:s miljölagar tillämpas generellt;
5. att stärka det vetenskapliga faktaunderlaget för miljöpolitiken;
6. att säkerställa investeringar och skapa de rätta incitamenten för att skydda miljön;
7. att öka integreringen av miljöhänsyn och det politiska sammanhanget inom såväl miljöpolitiken som annan politik.

För första gången finns också åtgärder som riktar sig speciellt till städer. EU är tätbefolkat, och år 2020 beräknas 80 procent av invånarna leva i städer eller stadsnära områden. Livskvaliteten påverkas direkt av stadsmiljöns tillstånd. De flesta städer har vissa gemensamma miljöproblem, så som t.ex. dålig luft, höga bullernivåer, utsläpp av växthusgaser, vattenbrist, översvämningar och stormar, förorenade platser, övergiven industrimark och avfall.

Prioritering åtta i handlingsprogrammet handlar om att förbättra den långsiktiga hållbarheten i EU:s städer. För att uppnå detta ska programmet garantera att de flesta städer i EU genomför politiska åtgärder för hållbar stadsplanering av städerna till 2020.

Detta kräver i synnerhet följande:

- Definition och fastställande av ett antal kriterier för att bedöma städers miljösituation, med beaktande av ekonomiska och sociala effekter
- Säkerställande av att städer har information om och tillgång till finansiering av åtgärder för att förbättra städernas långsiktiga hållbarhet

Den sista av den nio åtgärderna och den andra åtgärden som gäller städer handlar om EU:s effektivitet i att hantera regionala och globala miljö- och klimatproblem. Vid Rio+20 i juni 2012 förnyade världens ledare sitt åtagande om hållbar utveckling och enades om att en inkluderande grön ekonomi är ett viktigt verktyg för hållbar utveckling och att en frisk miljö spelar en nyckelroll för att säkra livsmedelstryggheten och minska fattigdomen. Med tanke på den växande befolkningen i en alltmer urbaniserad värld kommer dessa utmaningar kräva att städerna lever upp till målen för en hållbar utveckling vad gäller exempelvis energi, vatten, livsmedelstrygghet, hållbar konsumtion och produktion.

Miljöhandlingsprogrammet ska garantera att följande uppnås till 2020:

- a) Resultaten från Rio+20 är helt integrerade i EU:s utrikespolitik och EU bidrar på ett effektivt sätt till de globala insatserna för att fullfölja beslutade åtaganden, bland annat de som satts upp inom Riokonventionerna.
- b) EU ger effektivt stöd till nationella, regionala och internationella insatser för att hantera miljö- och klimatproblem och säkerställa en hållbar utveckling.
- c) Påverkan av konsumtion inom EU på miljön utanför dess gränser ska ha minskat.

Kommissionens förslag kommer att behandlas i Europaparlamentet och Rådet under 2013. När förslaget antagits kommer det nya miljöhandlingsprogrammet att bli EU-rätt.

Översyn av direktivet om miljökonsekvensbedömning

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Europakontoret bevakar beslutsprocessen av EU-kommissionens förslag. För att kunna göra en konsekvensbedömning ber vi medlemmar som skickat in remissvar till miljödepartementet med anledning av remissen om effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser² att skicka dessa även till Europakontoret. Dessa underlag kan hjälpa Europakontoret att urskilja om påverkansinsatser är nödvändiga på EU-nivå. Om någon av SEF:s medlemmar har synpunkter på EU-kommissionens förslag³ meddela gärna detta till Europakontoret.

EU-kommissionens förslag till revidering av MKB-direktivet ska nu behandlas av Europaparlamentet och Rådet innan direktivet antas och införlivas i den nationella lagstiftningen. Förslaget presenterades på det senaste miljörådsmötet i oktober, men ingen diskussion hölls. Rådet förväntas behandla frågan under våren 2013. Europaparlamentet utsåg under november månad en rapportör i ärendet, Andrea Zanoni, (ALDE-IT), som sitter i utskottet för miljö, hälsa och livsmedelssäkerhet.

Översyn av direktivet om omgivningsbuller

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Parallellt med att bullerdirektivets andra fas pågår i form av kartläggning görs en översyn av direktivet om omgivningsbuller. Översynen har skett i form av ett öppet samråd där Stockholmsregionen har deltagit. Ett yttrande antogs av Europaföreningen den 3 oktober och skickades in till EU-kommissionen den 25 oktober.

Europakontoret har varit i kontakt med Marco Paviotti, ansvarig handläggare på EU-kommissionen i syfte att få information om den fortsatta processen. Paviotti berättade att man har fått in ca 700 svar på samrådet, något man är mycket nöjd med från kommissionens sida. Man bearbetar nu de inkomna svaren och hoppas kunna ha en sammanfattning redo i december 2013.

Europakontoret fortsätter att ha en dialog med kommissionen i frågan för att utröna vilken typ av initiativ som kommer att följa då översynen är avslutad och samtliga samrådssvar har tagits i beaktande.

Hållpunkter och kommande påverkansarbete:

- Våren-sommaren 2013: Kommissionen bearbetar inkomna svar
- December 2013: Processen beräknas vara klar

² <http://www.regeringen.se/sb/d/11118>

³ http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/com_628/1_SV_ACT_part1_v2.pdf

Samråd om finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

I slutet av 2012 ska en kommissionsrapport publiceras med rekommendationer om hur finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader kan förbättras. Men har vid skrivandet av denna rapport ännu inte publicerats.

Översyn av EU:s luftpolitik

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Europakontoret tar för närvarande fram ett förslag till ett proaktivt yttrande om EU:s luftpolitik tillsammans med medlemmarna. Frågan diskuterades på föreningsstyrelsemötet den 6 december och kommer efter årsskiftet att beslutas per capsulam.

Stockholms stad och KSL har kommit med inspel till föreningens yttrande angående översynen av EU:s luftpolitik. Baserat på de inspelen föreslås följande punkter att särskilt belysas och närmare beskrivas i yttrandet:

- 1. Inledning/beskrivning av situationen idag i Stockholms län och beskrivning av vilka åtgärder som har vidtagits eller som planeras att vidtas samt vilka de förväntade resultaten är.**
 - a. Stockholmsregionen delar EU-kommissionens åsikter om att det är viktigt att luftkvaliteten snarast förbättras i EU.
 - b. Luften förbättras. Sedan början av 2000-talet uppgår minskningen av årsmedelvärdet till 30–45 procent vid mätpunkterna. Dessa minskningar beror på flera faktorer, varav minskad dubbdäcksandel är en.
 - c. Regeringen har gett i uppdrag åt Länsstyrelsen i Stockholms län att revidera åtgärdsprogrammet för miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid och partiklar från 2004. Vägtrafiken är den dominerande källan till höga halter av kvävedioxid och PM10 i Stockholms län. För att nå miljö kvalitetsnormerna är ingen enskild åtgärd tillräcklig utan det krävs fler samverkande insatser. För att minska utsläppen av kvävedioxid krävs att trafikmängderna minskar och för PM10 att dubbdäcksanvändningen går ner. Länsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram anger ett stort antal åtgärder på kort och lång sikt för att nå miljö kvalitetsnormerna som närmare ska beskrivas i yttrandet.
- 2. Minskade hälsoförluster av luftföroreningar, vilka partiklar som bör prioriteras i lagstiftningen:**
 - a. Alla fraktioner har hälsopåverkan, både på dödlighet och på sjuklighet. Det finns dock olika uppgifter om vilken fraktion som är mest skadlig. Det bör tydliggöras vilka fraktioner av partiklar som har den skadligaste inverkan på människors hälsa, så att europeiska och nationella gränsvärden för partikelnivåer bygger på god vetenskaplig grund.
 - b. Grova partiklar och sot är de mest prioriterade partikelfraktionerna som behöver regleras i Stockholmsregionen. Dessa fraktioner beror till största delen på lokala utsläpp (vägtrafik), vilket gör att lokala myndigheter har stor rådighet att vidta

åtgärder. Båda fraktionerna har påvisade negativa hälsoeffekter och sotet har dessutom klimatpåverkan. För Stockholms län är grova partiklar speciellt viktiga på grund av de höga utsläppen vid användning av dubbdäck. Idag finns gränsvärden för PM10 och PM2,5. Sot mäts normalt inte alls av lokala myndigheter.

- c. De ämnen med hälsopåverkan som regleras i utsläppsdirektivet (fordonsutsläpp), bör även kontrolleras i omgivningsluften. Endast genom kontinuerliga mätningar i trafikmiljöer erhålls bra underlag för uppföljning av effekterna av utsläppslagstiftningen på luftkvaliteten. Idag finns inga krav eller målvärden för antalet partiklar i luften, men däremot regleras utsläppen från fordon. Vilken effekt utsläppsdirektivet har för luftkvalitet och hälsa kommer inte att kunna utvärderas om det inte görs mätningar i omgivningsluften. I Stockholms stad (på Hornsgatan och Torkel Knutssongatan) görs dock mätningar av antal partiklar "på frivillig basis", eftersom detta är en viktig indikator på avgaspartikelutsläppen.
- d. Det finns ett påtagligt behov av mer forskning kring huruvida kvävedioxid utgör en lämplig indikator för luftkvalitet. Om kommissionen avser att föreslå revideringar av luftkvalitetsdirektivets gränsvärden bör den kunna referera till tillförlitliga nya forskningsrön på området.

3. Stärkt genomförande av existerande luftlagstiftning:

- a. När det gäller PM10 och kvävedioxider står den lokala trafiken för det största bidraget till överskridandet av gällande normer. Därmed är det regionala och lokala åtgärder som krävs i första hand. Idag saknas dock lagliga möjligheter för kommuner att införa de mest verksamma åtgärderna, främst dubbdäcksavgifter, för att komma tillrätta med överskridandena av miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid.
- b. Om kommissionen som ett resultat av sin översyn av luftkvalitetspolitiken kommer fram till att luftkvalitetsdirektivet bör revideras måste rådgivning, subsidiaritet och proportionalitet respekteras. Kommuner kan endast hållas ansvariga för de utsläpp de har en reell möjlighet att påverka. På samma sätt bör direktivet spegla Europas territoriella mångfald och beakta att inte minst de meteorologiska förutsättningarna är så vitt skilda i Europa.
- c. Vid en eventuell revidering av luftkvalitetsdirektivet måste regeringen och kommissionen beakta de lokala förutsättningar som råder i städer med kallt vinterklimat och snö, i och med behovet av att väga trafiksäkerhet (dvs. dubbdäcksanvändning) mot luftkvalitet. Svensk och europeisk lagstiftning bör ge kommuner mandat att vidta effektiva lokalt anpassade åtgärder för att förbättra luftkvaliteten.
- d. En strävan bör vara att EU-direktiv inom luftområdet inte blir för byråkratiska så att avsatta resurser i första hand kan gå till åtgärdsarbetet. Tydliga instruktioner både vad gäller bedömningar och rapportering måste eftersträvas så att man kan jämföra olika regioner.

Hållpunkter och kommande påverkansarbete:

- December 2012: SEK sammanställer ett första utkast till yttrande med hjälp av synpunkterna från medlemmarna.
- Början av december 2012: EU-kommission öppnar en internetkonsultation som del av konsekvensbedömningsprocessen. Konsultationen är öppen i 12 veckor. Europakontoret svarar utifrån SEF:s yttrande.
- Januari- februari 2013: mellankoll och beslut av yttrandet per capsulam.
- Hösten 2013: EU-kommissionen presenterar paket med förslag för renare luft i EU.
- Under 2013: fortsatt påverkansarbete på förslagen från EU-kommissionen.

Transport

Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility)

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Europakontoret har, efter avstämning med föreningsstyrelsen, skickat synpunkter kring CEF till europaparlamentariker Kent Johansson (C) samt till andra svenska europaparlamentariker som sitter i berörda utskott. Röstning sker den 18 december.

Ett första förslag⁴ till betänkande angående CEF diskuterades i TRAN- respektive ITRE-utskottet i Europaparlamentet den 18 september. Den 5 november sammanträder TRAN-utskottet tillsammans med ITRE-utskottet och ska då gå igenom de ändringsförslag som lagts fram av utskottens ledamöter.

Då ändringsförslagen är många till antalet har man nu beslutat att skjuta på omröstningen som var planerad att ske den 27 november. TRAN- och ITRE-utskottet kommer nu att rösta om CEF då TRAN-utskottet sammanträder den 18 december.

I och med budgetförhandlingarna letar nu flera medlemsstater efter lämpliga områden där de kan föreslå nedskärningar. Det mesta tyder på att CEF är ett av dessa områden och att dess föreslagna budget kommer att minska, något som både EU-kommissionen och Europaparlamentet motsätter sig. Europaparlamentarikern Georgios Koutmoutsakos (EPP/GR), rapportör för TEN-T, gav uttryck för denna tanke då han talade vid TEN-T-dagarna i Bryssel i november. Han menade i sitt anförande att CEF är absolut nödvändigt för en välfungerande inre marknad och hoppades att Europaparlamentet kan övertyga medlemsstaterna om vikten av att CEF:s budget förblir intakt.

Hållpunkter:

- 18 december: TRAN-utskottet i Europaparlamentet röstar om CEF
- December 2012/januari 2013: En slutgiltig åsikt från Europaparlamentet kring CEF förväntas kunna antas

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONSGML%2bCOMPARL%2bPE-491.110%2b02%2bDOC%2bPDF%2bV0%2f%2fSV>

Vitboken om transport och relaterade initiativ

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Europakontoret föreslår att Europaföreningen ger Europakontoret i uppdrag att, tillsammans med medlemmarna, ta fram ett svar på konsultationen om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik. Yttrandet diskuterades vid föreningsstyrelsemötet den 6 december och är nu ute på remiss till medlemmarna t.o.m. den 13 december. Därefter antas ett färdigt yttrande och skickas till EU-kommissionen.

Ett flertal av de initiativ som nämns i EU:s vitbok om transport, som släpptes i mars 2011, kan tänkas få konsekvenser för Stockholmsregionen i form av lagstiftande förslag eller möjligheter till EU-finansiering. Det rör sig bl.a. om olika storstadsrelaterade initiativ som t.ex. planer för rörlighet i Europas städer, finansieringsmöjligheter för godstransport- och logistikprojekt samt system för trängselavgifter.

EU-kommissionen förbereder nu ett flertal initiativ som ska ligga till grund för publiceringen av ett större paket med initiativ på stadstransportområdet. Samrådet om stadstransport är ett av dessa initiativ. Kommissionen har även bjudit in Europakontoret till ett expertmöte för att diskutera godslogistik.

- "The urban dimension of the EU transport policy" - samråd om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik

Ett av de första konkreta initiativ som utmynnat ur vitboken är ett nyligen publicerat samråd om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik⁵. Europakontoret konsulterade under hösten medlemmarnas experter för att ta fram ett SEF-yttrande som svar på samrådet och har nu sammanställt ett utkast till yttrande som presenterades för föreningsstyrelsen den 6 december. Av SEF:s medlemmar har Stockholms stad och KSL kommit in med underlag till yttrandet.

Deadline för inlämning av svar på kommissionens samråd har förlängts en vecka och är nu den 17 december.

Hållpunkter:

- 17 december 2012: Deadline att inkomma med svar till kommissionen på konsultationen om stadsdimensionen av EU:s transportpolitik
- Sommaren 2013: EU-kommissionen publicerar sitt "Urban Transport Package"

TEN-T

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

TEN-T för kommande programperiod förhandlas nu i Europaparlamentet. Röstning om en slutlig ståndpunkt från Europaparlamentet förväntas ske den 18 december.

Den 6 november möttes TRAN-utskottet i Europaparlamentet och skulle då ha gått igenom de ändringsförslag som lagts fram av utskottets ledamöter. Bland ändringsförslagen kunde man bl.a. notera en formulering ang. inre vattenvägar från ledamot Peter van Dalen (ECR-NL) där vikten av att

⁵ http://ec.europa.eu/transport/urban/consultations/2012-12-10-urban-dimension_en.htm

inkludera Västerås hamn i TEN-T-stomnätet nämndes (se förra månadsrapporten). På grund av det stora antal ändringsförslag som kommit in (över 900) så var det dock omöjligt att nå en överenskommelse i november. Inte heller vid det senaste TRAN-utskottsmötet den 3 december gick det att nå en överenskommelse, utan röstning kommer istället att ske den 18 december.

Vid utskottsmötet den 3 december redogjorde de två rapportörerna Georgios Koumoutsakos (EPP-GR) och Ismail Ertug (S&D-DE) för läget. Koumoutsakos berättade att man hade ännu ett möte den 4 december och kommer eventuellt också att träffa alla intresserade ledamöter vid nästa plenarsession i Strasbourg för att fortsätta diskussionerna. Ett av de största problemen i diskussionerna är bl.a. artikel 17 som rör inre vattenvägar. Dessvärre, menade Koumoutsakos, är det så att alltför många ledamöter lägger ändringsförslag med ett nationellt perspektiv. Vad vi behöver är snarare projekt med ett stort europeiskt mervärde.

Även Ertug höll med Koumoutsakos i detta och menade att man också försöker enas om en TEN-T-text som tar hänsyn till CEF. Båda rapportörerna har goda förhoppningar om att få till en bra text till omröstningen den 18 december och tar gärna emot fortsatta kommentarer och inspel. Även Brian Simpson (S&D-GB), TRAN-utskottets ordförande, har uttalat sig och har goda förhoppningar om att man ska enas om en bra text till omröstningen den 18 december.

TEN-T inför nästa programperiod diskuterades även vid TEN-T-dagarna i Bryssel den 28-29 november där Europakontoret närvarade. Här samlades EU-institutioner, industrin, representanter från regional/lokal nivå m.fl. för att diskutera de framtida TEN-T-riktlinjerna och hur EU:s transportpolitik bör se ut framöver. En åsikt som lyftes av flera deltagare var även här problemet med alltför nationalistiska prioriteringar. Kommissarie Siim Kallas menade bl.a. att kommissionen och Europaparlamentet är eniga, men att den stora utmaningen är att få medlemsstaterna med sig.

Hållpunkter:

- December: TRAN-utskottets rapportörer diskuterar ändringsförslag i syfte att få fram en text inför den 18 december
- 18 december: TRAN-utskottet röstar om de nya TEN-T-riktlinjerna

Forskning och innovation

Ramprogrammet för forskning och innovation: "Horisont 2020"

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) röstade den 28 november om EU:s nya forsknings- och innovationsprogram för 2014-2020 (Horisont 2020). Beslut togs om alla sex legislativa delrapporter som utgör Horisont 2020. Nedan kommer en sammanfattning om några av de frågor som diskuterades under utskottsmötet:

- Budgeten för Horisont 2020

Europaparlamentet håller fast vid sitt krav om en budget på 100 miljarder euro för Horisont 2020, som är 20 miljarder mer än i EU-kommissionens ursprungsförslag. En av Europaparlamentets rapportörer Teresa Riera Madurell (EPP-PT) varnar Rådet för att tuffa förhandlingar väntar om Rådet försöker att minska budgeten, vilket är högst troligt att de kommer försöka att göra.

En annan av rapportörerna, Christian Lamberts (Greens/EFA-BE), nämnde att Rådet bör fokusera mer på att skära i stödet för jordbrukspolitik istället för forskning och innovation, som är viktigare för EU,

dess globala konkurrenskraft och för skapande av tillväxt och nya jobb. Blir det nedskärningar är det en mycket dålig signal för de internationella marknaderna varnades det för. Det nämndes också att ifall IMCO-utskottets ställningstagande bekräftas under omröstningen i Europaparlamentets plenarsession i början av nästa år har Europaparlamentet mandat att avvisa budgeten.

I och med att de övergripande budgetförhandlingarna om EU:s långtidsbudget strandade då budgettoppmötet hölls den 23 november försenas också förhandlingarna om budgeten i Horisont 2020 samt om fördelningen mellan de olika budgetposterna. Förhandlingarna om långtidsbudgeten väntas att återupptas i januari 2013.

- Förenklingar och SMF

Andra frågor som diskuterades var förenklingar i deltagande i programmet och involverandet av små och medelstora företag (SMF) i Horisont 2020. Det nuvarande forskningsprogrammet har ofta ansetts alltför byråkratiskt och krångligt. Troligtvis ska det dock nu bli lättare att delta med förslag på enhetliga regler som gäller över hela programmet och enklare regler för ersättning av utlägg med större användning av klumpsummor och schablonbelopp. Förenklingar är även en prioriterad fråga för Europaföreningen och har lyfts i föreningens yttrande om Horisont 2020 som överlämnats till EU-kommissionen.

Vad gäller involverande av SMF i programmet anser ITRE-utskottet att dessa bör få mer utrymme då de är viktiga för innovationscykeln. ITRE-utskottet röstade därför igenom en procentuell ökning som innebär att 20 procent av budgeten i Horisont 2020 nu ska vara riktad till små och medelstora företag och inte 15 procent som i ursprungsförslaget.

- Europeiska institutet för innovation och teknik(EIT)

Det Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) bildades 2008 och är ett självständigt EU-organ. I och med den nya programperioden hamnar institutet under Horisont 2020. EIT:s främsta uppgift är att främja EU-ländernas innovations- och konkurrenskraft genom att samla universitet och högskolor, forskningscentrum och företag kring viktiga samhällsutmaningar. För att nå sina mål har institutet startat så kallade KIC-ar (Knowledge and Innovation Communities); en helt ny form av offentlig-privata partnerskap som verkar över gränserna. EIT har sitt huvudkontor i Budapest och KIC-arna är verksamma på 16 orter i Europa med ca 200 partners.

Europaparlamentet anser att EIT har varit mycket framgångsrikt och ett av EU:s mest effektiva instrument samt tidigare underfinansierat. Därför vill Europaparlamentet, precis som kommissionen, nu höja budgeten avsevärt inom nästa ramperiod då man anser att EIT nu befinner sig i en fas av behov av vidare utveckling. Rapportören för EIT, Marisa Matias (Greens/EFA-PT), anser att den nuvarande budgeten på 300 miljoner euro inte är tillräckligt för att nå målet om att få bort klyftan mellan forskning, utbildning och entreprenörskap och vill höja budgeten till ca 2,8 miljarder euro.

Just nu finns tre aktiva KIC-ar: klimatförändring och klimatanpassning (Climate-KIC), hållbar energi (KIC InnoEnergy) och informations- och kommunikationsteknik (EIT ICT Labs). Tanken med den föreslagna budgetökningen är att de första tre KIC-arna kan befästa och utöka sin verksamhet, och så att sex nya KIC-ar kan grundas fram till 2018. De ska inriktas på sunt liv, råvaror och framtidens livsmedel (ska grundas 2014) samt rörlighet i städer, mervärdestillverkning och smarta, säkra samhällen (ska grundas 2018).

- Fortsatta förhandlingar

Det är möjligt att förhandlingarna mellan Rådet och Europaparlamentet kommer att ske genom ett s.k. "fast-track"-förfarande med start i januari 2013 som möjliggör att ett tidigare informellt beslut kan tas mellan Rådet och Europaparlamentet. Detta skulle innebära att Europaparlamentet under sin plenarsession redan kan rösta om ett kompromissförslag och inte endast om ITRE-utskottets betänkande. Detta underlättas också av att Europaparlamentet, i väntan på fastställd budget, har sett till att presentera sina ändringsförslag i procent och inte riktiga siffror. Det kommande irländska EU-ordförandeskapet kommer troligtvis arbeta för att en överenskommelse nås innan forskningsministrarnas möte i maj 2013. Förseningar är dock troliga bl. a. med anledning av de olika positionerna i budgetfrågan.

Hållpunkter

- 30 nov 2011: Kommissionens lagstiftningsförslag publiceras
- 28 nov 2012: Omröstning i Europaparlamentets ITRE-utskott om Horisont 2020